

Співочі тераси

- Сьогодні я хочу познайомити вас з цікавою пам'яткою садово-паркової культури Харківської області, що є унікальною не лише для України, але й Європи.
- «Співочими терасами» називають незвичайний фруктовий сад у вигляді великого амфітеатру. Цей амфітеатр під відкритим небом відомий своїми унікальними акустичними властивостями.
- Це воістину дивовижне місце. Лише тут можна дізнатись, як насправді співає вітер, почути, як природна мелодія проникає звідусіль, навіть зі стін... відчути особливу красу голосу птахів.

Історія створення “співочих садів”

Чому «амфітеатр» збудовано саме так, кому належить ідея такого об'єкту і хто є його творцем? «Співочі тераси» — архітектурна пам'ятка кінця ХІХ століття. Імена майстрів, на жаль, відійшли у забуття, відомо лише те, що це були найкращі архітектори свого часу. А працювали вони на замовлення багатого, відомого тоді цукрозаводчика Павла Івановича Харитоненка, з іменем якого якраз і пов'язана найвідоміша теорія побудови терас.

- У пана, що володів землями села Городнє, була улюблена донька Наталія. Дівчина мала чудовий голос і добре співала.

Одного разу, прогулюючись разом із своєю донькою, Павло Іванович спустився до ставків помилуватися. Під дією краси природи Наталка заспівала, і раптом сталося диво! Її голос у цій місцевості наповнився незвичайним звуком. Всі присутні були збентежені цим співом. Харитоненко зрозумів, що сама природа наштовхнула його на створення видатної архітектурної пам'ятки, яку пізніше назвали "Співочими терасами".

- Та основна мета побудови терас, за теорією, була значно прозаїчнішою. Харитоненко хотів виростити на березі річки Мерла розкішний фруктовий сад. Тут мали квітнути південні сорти винограду, суниць та інших рослин. Але в процесі облаштування облаштування з деревами виникли певні проблеми. Справа в тому, що місцевий ґрунт не славився особливою плодючістю. Крім того кліматичні умови сприяли росту далеко не всіх екзотичних дерев, багато сортів «вели себе дуже капризно». Та з цього було знайдено дуже оригінальний вихід.

- На південно-західному схилі балки були побудовані шість довгих терас з каменю та цегли, які розташувалися своєрідною дугою уздовж ділянки. Велику частину дня камені були під сонцем, що дало можливість використовувати їх як **аналога сонячних батарей**. Тепло акумулювала і сама кам'яна кладка, що дозволило вирощувати тут південні плодові дерева. Спеціалісти вважали, що й гармонійні **звуки можуть добре впливати на структуру води** у вирощуваних плодах, що робило їх особливо смачними.
- А з півночі рослини захищав пагорб від холодного повітря. Ще й зараз там можна побачити залишки старого льоху, де за легендою зберігали особливе дороге вино.

Маловідома теорія виникнення архітектурного дива

- Ця версія новіша за попередню і не така популярна. Можливо, ви навіть не почуєте її під час екскурсій “Співочими терасами”. Та справа ось у чому:
- Ще якихось пару років тому ярусність терас ледь проглядалася за заростями і болотами. Зарості вирубали. Болото висохло. Проступили обриси дивовижної споруди. Крім власне терас тут були виявлені винні льохи. Тільки початкові розкопки усередині самих терас показали, що крім мідного дренажу, є і дерев’яні фрагменти дренажної системи.

- А це вже може бути свідченням того, що побудовані вони були задовго до Харитоненка . Учені, що досліджували пам'ятку, стверджують, що форма будови дуже схожа на архітектуру тюрків. Тож попередньо приписують спорудження терас саме цьому народові. А це означає, що “Співаючим терасам” може бути понад 1000 років!

Час змінює все

- Сьогодні на місці капризних виноградів, що росли тут за легендою, **красуються** звичайні **яблуні**. І належить це місце радгоспу села «Глобівський».
- Коли під'їжджаєте до “Співочих терас”, перше, що спадає на думку, це **масштабність споруди**. Ніяка панорамна картинка не могла б передати всієї величі терас. Складається відчуття, що на фото, які ви бачили раніше, видно лише фрагмент цього амфітеатру під відкритим небом.
І уявіть лише — вся споруда **будувалася без застосування сучасної будівельної техніки...**
- У 50-х і 70-х роках минулого століття була здійснена **реставрація** терас і модернізація їх під сади. Тоді збільшили товщину стін і проклали труби по поверхні, які потім засипали землею. У зв'язку з цим збільшилася висота терас (місцями до понад півметра). Але при цьому **погіршився цілий ряд фізичних характеристик комплексу**. А деякі і зовсім пропали.

На околицях села Городне

- До речі, саме село має історичну цінність. Територія, на якій зараз розташоване Городне, була заселена ще в першій половині I тисячоліття до н. е., про що свідчить велике городище скіфського часу.
- Зараз Городне відоме найперше етнофестивалем, який так і називається – «Співочі тераси». Сьогодні, як і раніше, ці тераси завжди приваблюють багато туристів, людей мистецтва та місцеву молодь у теплі літні вечори.

Для тих, хто зібрався в дорогу:

- **Місце знаходження:**
Село Городне, Краснокутського району, Харківської області
- **Коли краще вирушати:**
Найкрасивіше “Співочі тераси” виглядають у час, коли цвітуть яблуні. Тому їдьте у Городне навесні.
- **Поради бувалого мандрівника:**
На екскурсію “Співочими терасами” знадобиться не менше двох годин. Тому краще заздалегідь запитися водою та напоями. У парку є затишні альтанки, де можна відпочити і перекусити. Врахуйте також, що при дощовій погоді вхід на територію парку обмежений – круті схили стають дуже слизькими.
- Якщо ви добираетесь в Городнього на автомобілі, після в'їзду в село через 3-3, 5 км з лівого боку побачите білі стовпи колишніх воріт. Це ваш орієнтир. Далі наїжджена дорога приведе вас до терас.

Дякую за увагу!

Підготував: студент 2-го курсу ТО-202 Воронкі
Нікіта
